

Sygn. akt II CSKP 818/22

POSTANOWIENIE

Dnia 14 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Janiszewska

w sprawie z powództwa K. F.
przeciwko Gminie Tychy
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 14 października 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z dnia 17 czerwca 2020 r., sygn. akt I ACa 301/19,

odrzuca skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Pozwana Gmina Tychy wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach, oddalającego w zasadniczej części apelację skarżącej w sprawie z powództwa K. F. o zapłatę. Skargę wniesiono 17 września 2020 r., w ostatnim dniu terminu na dokonanie tej czynności. Następnie, pismem z 8 października 2020 r., pełnomocnik skarżącej, na skutek dokonanego przez Sąd drugiej instancji wezwania, przedłożył datowany na 7 października 2020 r. dokument pełnomocnictwa (k. 702), z którego treści wynika, że w dniu jego

sporządzenia osoba uprawniona do reprezentacji pozwanej udzieliła r. pr. J.S. pełnomocnictwa do działania przed Sądem Najwyższym, w tym do wniesienia skargi kasacyjnej od wydanego w sprawie wyroku Sądu Apelacyjnego.

W odpowiedzi na skargę powódka wniosła o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie jej w całości, „a w obu przypadkach” także o zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu.

Z przedstawionych na wstępie okoliczności wynika, że pełnomocnik pozwanej nie był uprawniony do wniesienia skargi kasacyjnej w dniu, na który była datowana skarga (17 września 2020 r.), będącym jednocześnie dniem, w którym upływał termin na wniesienie tego środka zaskarżenia. Nadesłany później dokument, choć zawierał stosowne upoważnienie, został sporządzony po upływie terminu na wniesienie skargi kasacyjnej. Tym samym należy uznać, że nie został usunięty brak formalny skargi kasacyjnej w postaci niewykazania umocowania do reprezentacji wnioskodawczyni w postępowaniu kasacyjnym. Dokument sporządzony 7 października 2020 r. nie mógł bowiem uprawniać do złożenia skargi kasacyjnej, skoro termin na wniesienie skargi upłynął w dacie wcześniejszej.

Wypada zauważyć, że istnienie procesowego stosunku pełnomocnictwa należy odróżnić od wykazania, że pełnomocnictwo zostało udzielone, natomiast samo uchybienie obowiązkowi unormowanemu w art. 89 § 1 k.p.c., dotyczącemu dołączenia do sprawy pełnomocnictwa, nie przesądza o niedopuszczalności środka zaskarżenia, lecz stanowi tylko brak formalny pisma procesowego, zasadniczo uniemożliwiający nadanie mu dalszego biegu. W sprawie konieczne było jednak odrzucenie złożonej przez pozwaną skargi kasacyjnej, gdyż Sąd Apelacyjny dokonał już wezwania do uzupełnienia braku skargi „przez dołączenie pełnomocnictwa (wraz z odpisem) upoważniającego do działania przed Sądem Najwyższym (sporządzenia skargi kasacyjnej) w terminie tygodniowym pod rygorem odrzucenia skargi kasacyjnej” (zarządzenie – k. 698, wezwanie – k. 699, dowód doręczenia wezwania – k. 700). Skarżąca natomiast nie zrealizowała tego wezwania, ponieważ z przedłożonego przez nią dokumentu jednoznacznie wynika,

że pełnomocnictwa uprawniającego do złożenia skargi kasacyjnej udzielono dopiero w dniu sporządzenia tego dokumentu, czemu wyraz dano już na wstępie, wskazując, iż osoba upoważniona do reprezentacji Gminy „[n]iniejszym [...] udziela pełnomocnictwa” – a zatem że stosunek pełnomocnictwa (w zakresie upoważniającym do działania przed Sądem Najwyższym) nie istniał wcześniej, w tym w dacie wniesienia skargi, będącej jednocześnie ostatnim dniem terminu na dokonanie tej czynności.

Powyższe oznacza, że, po pierwsze, braków skargi nie usunięto w terminie, a po drugie – że skarga kasacyjna podlega odrzuceniu jako sporządzona przez osobę nieuprawnioną (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 27 listopada 2009 r., II CSK 399/09, z 16 kwietnia 2014 r., II CSK 587/13 oraz z 28 sierpnia 2019 r., III CSK 61/19, z 26 lutego 2021 r., I CSK 347/20). W tym stanie rzeczy skarga kasacyjna pozwanej podlegała odrzuceniu już przez Sąd drugiej instancji; wobec nieodrżucenia jej przez ten Sąd, uzasadnione było odrzucenie skargi przez Sąd Najwyższy – na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. 398⁶ § 3 k.p.c.

O kosztach nie orzeczono wobec jednoznacznego zgłoszenia stosownego wniosku wyłącznie na wypadek nieprzyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania lub jej oddalenia. Należy podkreślić, że nie jest konieczne antycypowanie w odpowiedzi na skargę kasacyjną wszelkich rozstrzygnięć mogących zapaść w sprawie na etapie postępowania kasacyjnego - i stosownie do tego odnoszenie wniosków o zasądzenie kosztów postępowania do wszystkich możliwych wariantów orzeczeń. Jeśli jednak strona postępowania decyduje się na takie sformułowanie swojego stanowiska, w którym wniosek o zasądzenie kosztów zostaje powiązany wyłącznie z określonymi, wybranymi rozstrzygnięciami, to w konsekwencji uniemożliwia orzeczenie o kosztach we wszystkich przypadkach nieobjętych żądaniem.

Orzeczenie w przedmiocie kosztów nie jest wydawane z urzędu i wymaga zgłoszenia wniosku, którego treść nie może być uzupełniana przez sam Sąd, z uszczerbkiem dla strony przeciwnej. Możliwe jest postawienie ogólnego wniosku o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego, jeśli jednak dojdzie do zawężenia takiego wniosku, co jest oczywiście możliwe i stanowi wyraz skorzystania przez stronę z zasady dyspozycyjności, to konsekwencje powyższego

obciążają tego, kto zdecydował się na taki zabieg (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 29 czerwca 2022 r., I CSK 417/22). Pisma procesowe stron powinny być poddawane przyjaznej wykładni, jednakże granice takiej wykładni wyznaczają m.in. interes strony przeciwnej oraz niedopuszczalność „odnajdywania” przez sądy w drodze wykładni istotnych merytorycznie treści, których w tych pismach nie ma, tylko dlatego, że z obiektywnego punktu widzenia powinny być się tam one znajdować (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 26 września 2022 r., I CSK 1563/22).

Z uwagi na powyższe orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

[as]